

શ્રી બૃહદ્ મુંબઈ વર્ધમાન સ્થાનકવાસી જૈન મહાસંઘ

સંચાલિત : માતૃશ્રી મણિબહેન મણશી ભીમશી છાડવા - ધાર્મિક શિક્ષણ બોર્ડ આયોજિત
વાર્ષિક પરીક્ષા જૈનશાળા / મહિલામંડળ / મિત્રમંડળ / યુવા ગ્રુપ નું પેપર

તા. ૧૦-૦૧-૨૦૧૬ • સમય: સવારે ૯ થી ૧૨ • શ્રેણી : **C** • ગુણ : ૧૦૦

(Dharmik Shikshan Board Certificate Course Level : 9)

પ્ર. : ૧. સામાયિક પ્રતિક્રમણના આધારે જવાબ લખો : (૧૫)

(ક) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો :

(૧) સાચું બોલે છતાં ક્યું પાપ લાગે ?	૧
(૨) શ્રાવકના વ્રતના અતિચાર કેટલા ? તેમાંથી જ્ઞાનના, દર્શનના, ચારિત્રના અને તપના કેટલા ? તે અતિચાર આદરવા યોગ્ય છે ?	૨
(૩) એકેન્દ્રિય ને અણસમજણ હોવાથી ક્યું મિથ્યાત્વ લાગે ?	૧
(૪) દેવો અને નારકીના જીવો ગર્ભજ છે કે સંમુચ્છિમ ?	૧
(૫) અરિહંત, સિધ્ધ, સાધુ અને કેવલી પ્રદ્વૃપિત ધર્મ એ ભવ્ય જીવો માટે કેવો છે ?	૧
(૬) ૧૮, ૨૪, ૧૨૦ (અઢાર લાખ ચોવીસ હજાર એકસો વીસ) પ્રકારે દોષ લાગે છે તે કયા કયા ?	૪

(ખ) જોડકા જોડો :

૩

(૧) પૃથ્વીકાયની વિરાધના	a)	૮
(૨) ત્રીલું શ્રમણ સૂત્ર	b)	૧૨
(૩) પરમાધામી	c)	૧૫
(૪) પાંચમું શ્રમણ સૂત્ર	d)	નિર્ગ્રંથ પ્રવચન
(૫) અરિહંતના ગુણ	e)	કાલપ્રતિલેખના
(૬) મદ	f)	૨૫ સંસટઠહડાએ

(ગ) નીચેના શબ્દો શુદ્ધ છે કે અશુદ્ધ ? અશુદ્ધ હોય તે સુધારીને લખો :

૨

- (૧) પચેન્દ્રિય ૨) પાચપુછણેણં, ૩) પડિપુન્નં, ૪) પડિલ્લાભેમાણે

પ્ર. : ૨. (ક) પાંચ જ્ઞાનના થોક્કા દ્વારા જવાબ આપો :

(૩૦)

(૧) પરંપર સિદ્ધ કેવળજ્ઞાન કોને કહે છે ? તેના ભેદ કયા કયા ?	૨
(૨) મન: પર્યવજ્ઞાનની વ્યાખ્યા લખો. કેટલા પ્રકાર, કયા કયા ?	૨
(૩) અપ્રતિપાતી અવધિજ્ઞાન કોને કહે છે ?	૧
(૪) ભવનપતિ અને પાંચ અનુત્તર વિમાનના દેવનું અવધિજ્ઞાનનું સંસ્થાન લખો.	૧
(૫) વ્યંજનાવગ્રહનું સરાવલાનું દૃષ્ટાંત સમજાવો.	૩
(૬) શ્રુતજ્ઞાનના ભેદ કેટલા ? એમાંથી કોઈ પણ ચાર લખો.	૨
(૭) ધારણા એટલે શું ?	૨
(૮) નીચેનાના અવધિજ્ઞાનનો જ. ઉ. વિષય લખો. વાલુપ્રભાના નારકી, સંજી હાથી, બ્રહ્મલોકના દેવ, હેમવચના મનુષ્ય.	૨

(ખ) ખાલી જગ્યા પૂરો :

૫

(૧) જે જ્ઞાન આત્માથી પ્રત્યક્ષ થાય છે તે જ્ઞાન.....પ્રત્યક્ષ છે તે.....પ્રત્યક્ષ છે.	.
(૨) જેમાં અક્ષરનો ઉચ્ચાર નથી તે શ્રુત	છે.
(૩) જે શ્રુતને આદિ છે તે	છે.
(૪) ભવના પ્રભાવે ઉત્પન્ન થતું અવધિજ્ઞાન	કહેવાય છે.
(૫) વિપૂલમતિ ઋણમતિથી અધિક, સ્પષ્ટ, ...	જાણે દેખે.
(૬) જે આઠ કર્મ ક્ષય કરી મોક્ષ ગયા તેમનું કેવળજ્ઞાન તે	.
(૭) કેવળજ્ઞાન આવરણ રહિત ....., ...	એક જ પ્રકારે સર્વ કેવળીને હોય.
(૮) મન: પર્યવજ્ઞાન ચારિત્રવાન	જ ઉત્પન્ન થાય છે.

(પાછળ જુઓ)

(ગ) સાચું છે કે ખોટું તે લખો. ખોટું હોય તે સુધારીને લખો. (કોઈ પણ પાંચ) ૫

- (૧) ઋજુમતિ તે સામાન્યપણે જાણે દેખે.
- (૨) સયોગીના અંતિમ સમયનું કેવળજ્ઞાન એટલે અચરમ સમય સંયોગી ભવસ્થ.
- (૩) દ્રવ્યથી કેવળજ્ઞાની સર્વ રૂપી, અરૂપી ક્ષેત્ર જાણે, દેખે.
- (૪) નારકીનું અવધિજ્ઞાન ત્રાપાના આકારે છે.
- (૫) જે ઉત્પન્ન થયેલું અવધિજ્ઞાન જાય નહીં, સંપૂર્ણ ભવ સુધી રહે તેને અપ્રતિપાતી અવધિજ્ઞાન કહેવાય.
- (૬) જે શ્રુત અંત સહિત છે, તે સપર્યવસિત (સાંત) છે.
- (૭) જે સમકિતી જીવ ક્ષયોપશમ ભાવથી પુદ્ગલના શબ્દ વગેરેને ગ્રહણ કરે તે દૃષ્ટિવાદોપદેશથી સંક્ષી શ્રુત છે.

(ઘ) કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના જવાબ લખો :

- (૧) અશ્રુત નિશ્ચિત અને શ્રુત નિશ્ચિત તફાવત સ્પષ્ટ કરો.
- (૨) ઇલા, અવાય સમજવો. એમાં ભેદ કેટલા ? માત્ર સંખ્યા લખો.
- (૩) શ્રુતજ્ઞાનના ભેદમાંથી સંક્ષી હેતુપદેશ શ્રુત તથા સંક્ષી દૃષ્ટિવાદોપદેશ સમજવો.
- (૪) વર્ધમાન અવધિજ્ઞાન સમજવો.

પ્ર. : ૩. કષાયના થોકડાને આધારે જવાબ લખો :

- (૧) ક્રોધ કષાય કેટલાં સ્થાન પર પ્રતિષ્ઠિત છે ? કયા કયા ?
- (૨) માનના ભેદ સમજવો.
- (૩) ચણીયા અને ઉપચણીયા સમજવો.
- (૪) કષાયના કુલ ભાંગા કેટલા ?
- (૫) માનની ઉત્પત્તિના કારણ કેટલા છે ? કયા કયા ?

પ્ર. : ૪. ધ્યાનના થોકડા પરથી જવાબ લખો :

- (૧) આર્તધ્યાનના ચાર પાયા લખો.
- (૨) રૌદ્રધ્યાનના ચાર લક્ષણ લખો.
- (૩) ધર્મધ્યાનની અનુપ્રેક્ષા લખો.
- (૪) 'ધ્યાન' કોને કહેવાય ?
- (૫) શુકલધ્યાનની અનુપ્રેક્ષા લખો. કેટલી છે, કઈ કઈ ? એમાંથી ચોથી અનુપ્રેક્ષા સમજવો.
- (૬) ચારે ધ્યાન ..... છે. પ્રથમ બે ધ્યાન ..... છે. અંતિમ બે ધ્યાન..... છે. .... ધ્યાન અશુભ છે ..... ધ્યાન શુભ છે.

પ્ર. : ૫. સંસ્કાર વિભાગના આધારે જવાબ લખો :

- (૧) અચેત પાણીના નામ કયા સૂત્રમાં છે ?
- (૨) પરઠતાં પહેલાં, પછી અને પરઠતી વખતે શું બોલવું ?
- (૩) નિન્હવ કોને કહેવાય ?
- (૪) પરચક્ષ્ણાણ એટલે શું ?
- (૫) કયા કર્મના ઉદયને કારણે કડવા શબ્દો સાંભળવા મળે છે ?
- (૬) સમભાવે ભોજન ખાવાથી કયા તપનો લાભ મળે છે ?
- (૭) ક્ષમા રાખવાથી કયા તત્ત્વનો લાભ મળે છે ?
- (૮) પરચક્ષ્ણાણની વાત કયા સૂત્રમાં છે ? કયું શ્રુતરકંઠ, કયું અધ્યયન છે ?

પ્ર. : ૬. વાર્તાના આધારે જવાબ લખો :

- (૧) શકડાલ પુત્રના નગરનું, રાજનું, ઉદ્યાનનું તથા તેમનાં પત્નીનું નામ કહો. તેમની પાસે કેટલી કર્મશાળા હતી ?
- (૨) મહા ગોપ કોણ છે ? કેવી રીતે ?
- (૩) સોમા સાધ્વી દીક્ષા લઈને શું કરશે ?
- (૪) સુભદ્રાની નગરી, ચૈત્ય, પતિ તથા ગુરુનું નામ લખો.

પ્ર. : ૭. કાવ્ય પૂર્તિ કરો - કોઈ પણ પાંચ :

- (૧) મોટા તે ..... ટાળ રે પ્રાણી .....
- (૨) માન ને કહેજો ..... જાવું નથી .....
- (૩) સંયમના ..... અધ્ધર છે .....
- (૪) ભગવંત ..... બલવાન હો .....
- (૫) જહાજ ..... પહોંચાય રે પ્રાણી .....
- (૬) સંયમ વિના ..... પકડી લીધી .....
- (૭) પથમે ..... ધ્યાન હો .....

